

Teema: Copa-Cogeca metsanduse töögrupi ettevalmistavad koosolekud ning Euroopa Komisjoni ja sihtrühmade ühine koosolek
Toimumisaeg ja koht: 11.- 12. juuli 2019, Brüssel
Aruande koostas: Priit Jõeäär

MEMO ülesehitus on seatud teemade kaupa, mitte päevakava alusel, kuna mitmed olulised teemad kordusid kahel päeval st, et kordusid ka arutelud.

Seekord oli põhitähelepanu mitmel suurel teemal nagu bioloogiline mitmekesisuse strateegia 2020 ja hetkeseis Euroopa Liidu jätkusuutlikku finantseerimise plaanidest ja biomajanduse strateegia. Ülevaade anti veel paljudel teistel teemadel.

Mitmed päevakavas olnud teemad jäid käsitlemata, kuna EL valmiste, Brexiti jt asjaolude tõttu ei ole komisjon suutnud teemadega edasi minna.

1. Euroopa Liidu bioloogilise mitmekesisuse strateegia 2020 hindamine (DG ENV) ja mis saab pärast aastat 2020.

Meeldetuletuseks, et strateegia peamine eesmärk oli peatada bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kadumine Euroopa Liidus ja taastada mitmekesisust niipalju kui võimalik. Samuti aidatakse vältida globaalset mitmekesisuse kadu.

Lisaks oli kuus alameesmärki, millest kolmas puudutas metsandust ja põllumajandust. Loetlen mõned tegevused, mida soovitati arvesse võtta.

Tegevus 8: tõhustada ÜPP otsemakseid keskkonnaalasteks avalikeks hüvedeks

Tegevus 9: paremini eesmärgistada maaelu arengut mitmekesisuse kaitsega

Tegevus 10: säilitada Euroopa põllumajanduse geneetilist mitmekesisust

Tegevus 11: julgustada metsaomanikke kaitsma ja tõhustama looduslikku mitmekesisust

Tegevus 12: integreerida mitmekesisuse meetmed metsamajandamise kavadesse

Hetkel mitmed tegevused seoses hindamisega käimas, näiteks ÜPP mõju bioloogilisele mitmekesisusele, ÜPP mõju veeseisundile, NATURA 2000 seisund jne.

Mitmed probleemid, mis olid 2015. aasta strateegias siiani paljudel liikmesriikidel täitmata ehk suurt edasiminekut sellel teemal ei ole tehtud.

Tagasiside, mis saadi 2019. aasta maikuu EL bioloogilise mitmekesisuse konverentsilt. ÜPP meetmed saavad panustada mitmekesisuse säilitamisse, kuigi olemasolevad meetmed ei taga piisavalt muutuseid. Samuti olemasolevaid võimalusi ei kasutata piisavalt efektiivselt. Rohkem

on vaja juhtimist, läbipaistvust, usaldust, huvide konfliktide lahendamist. Vaja oleks täiustada olemasolevaid meetmeid, lepingute pikkuseid, tulemuspõhisust.

Hinnangud valmivad 2020 aasta lõpuks.

Huvigruppide arutelud:

Väga palju oli küsitavusi strateegia hindamise metoodikas, mistõttu tulevad hinnangud kehvemad kui tegelikkus- Tsehhi, Läti ja Leedu töid erinevaid näiteid. Hinnanguid üldistatakse. Osade liikide kaitsmisel, näiteks merikotkas, kannatavad samas piirkonnas teised linnuliigid jne jne.

Euroopas on liikidele suurimaks ohuks kliimamuutused. Maailma metsades on hoopis teised probleemid kui räägime troopiliste metsade kadumisest. Peame arvestama, et sellist metsandust nagu oli meil varem, enam ei ole, samuti sellist mitmekesisust enam ei ole. Osad liigid kaovad, osad tulevad asemele. Tulevad kahjustused. Kaotame peagi tänu kliimamuutustele nii metsad kui mitmekesisuse.

Mitmekesisust ei saa arutada isolatsioonis. Peame kasutama metsa paremini sh siduma teiste strateegiatega nagu biomajandus, LULUCF jne.

UUS bioloogilise mitmekesisuse strateegi aastaks 2030

2021 avalikustatakse tõenäoliselt EU 2030 bioloogilise mitmekesisuse strateegia

Liikmeriigid ei ole rahul loodud formuleeringuga. Ei ole võimalik 2030 aastaks täita. Eriti puudutab see metsandust. Metsas toimuvad protsessid aastakümneid, kuid poliitikaid muudetakse kiiremini. Liikmeriigid ei soovi enam lisakoormuseid. Ettepanek oli, et käsitleda ainult liike millel on võimalik negatiivne trend muuta positiivseks.

Avaüritus oli juba ära Austrias, kust oli ka osaleja komisjonist, DG ENVIst. Austria esindaja kokkuvõtte oli pigem positiivne. Kliimamuutused on oht mitmekesisusele. Peame olema ettevaatlikud, kui räägime EU strateegiast ja liikmesriikide strateegiast. Globaalsel tasemel ja liikmesriikide tasemel on väga suured erinevused. Euroopas ei ole samad probleemid, mis Brasiilias vms, kus maakasutus muutub suurte aladel. Ei ole mõistlik maailma probleeme tuua näiteks Euroopas. Peame panustama kliimamuutustesse, et maailma mitmekesisuse probleemidele lahendust pakkuda.

Mitmekesisuse strateegia ei saa kõikidel liikide kasvu eest seista. Nad on piiratud, sest neil on väga nišiga elupaigad. Teha eesmärged, mida on võimatu täita, on arusaamatu. Loodame et liikmesriikidel on mõistlikumad lähenemised kui komisjoni ettepanekud!

Metsade mitte majandamisel on Portugali näitel suur tagajärg süsiniku jalajäljele ja mitmekesisusele. Väikesed tulekahjud levivad väga suurteks, kuna metsi ei majandata.

Säästlik metsandus on algpunktiks. Võibolla tuleks uuesti defineerida mõisted säästlik metsandus, ökosüsteemis teenused ja ÜPP ja selle panus mitmekesisusse. Hetkel kõik huvigrupid ei aktsepteeri neid mõisteid ühtemoodi.

Linndirektiivi ja elupaikade määramise meetodikad ja kuidas andmeid esitatakse jäävad liikmesriikide enda teha!

2. Kokkuvõtte konverentsist “Our Forests, Our Future” 25/26 aprill

Tegemist oli esimese metsandusteemalise konverentsiga, mille EL komisjon korraldas. Osales ca 400 inimest sh 2 ministrit 3 volinikku Phil Hogan, Miguel Arias Canete, Neven Mimica. Avasõnad lausused Eustafor, CEPF, COPA-COGECA and FERN.

Teemad:

- Sessioon 1: innovatsioon, majanduskasv ja töökohad
- Sessioon 2: Priisi kliimakokkulepe, võimalused ja väljakutsed
- Sessioon 3: Metsad ja maailma tervis
- Sessioon 4: Metsade kaitse jätkusuutlik metsade majandamine globaalsel tasandil

Oli hea valik metsandusorganisatsioonide, metsatööstuse, teadlaste, looduskaitsete esindajaid.

Materjalid on leitavad https://ec.europa.eu/info/events/forestry-conference-2019-apr-25_en

3. Ülevaade Euroopa Liidu metsanduse strateegiast

Detsember 2018: komisjoni eduaruanne ELi metsastrateegia rakendamise kohta

- Euroopa Komisjoni sõnul on ELi metsastrateegia eesmärk saavutada säästev metsamajandus nii ELis kui ka kogu maailmas
- Strateegia jätkuv rakendamine, mida toetab ELi eelarve, aitab ELi metsadel (katavad 40% territooriumist) aidata kaasa territoriaalse tasakaalu, majanduskasvu ja töökohtade loomisele maa- ja linnapiirkondades, toetada metsapõhist sektori konkurentsivõimet ja biomajanduse arendamist, kaitstes samal ajal bioloogilist mitmekesisust ja tagades ökosüsteemi teenuste pakkumise.

Komisjoni edasised tegevused ei ole teada.

Aprill 2019 nõukogu järeldused:

- TUNNISTAB, et on vaja uut ELi metsastrateegiat, et veelgi tugevdada ELi metsanduspoliitika järjekindlust ja sidusust pärast 2020. aastat, ning vajadust jätkata parimate tavade jagamist ja parandada teabevahetust, võttes arvesse metsade ja metsamajanduse kasvavat tähtsust.

- Komisjon kutsub kaaluma vajadust ELi 2020. aasta järgse uue metsastrateegia võimalusi, võttes arvesse kõiki nende järelduste elemente ja vajadust integreerituma lähenemisviisi järele, et jätkata keskkonna-, sotsiaalsete ja majanduslike võimaluste ja väljakutsetega tegelemist.

Metsandus nõuab paremat metsanduse strateegiat, et jõuda Pariisi ja UN eesmärkidele lähemale.

Arutelud:

Rohelised arvavad, et on vaja olulisemalt ja koheselt tegutseda, et leida lahendusi mitmekesisuse vähenemisele. Metsanduse organisatsioonid leiavad, et maailma ja euroopa olukorrad on erinevad ja hetkel teemaks euroopa metsanduse strateegia, kus on olulisemaid teemasid. Meie probleemid on ikkagi kliimamuutustest tulenevad. Palju probleeme saame lahendada biomajandusele üleminekuga. Kliimamuutustega kohenemise jaoks oleks vaja eraldi fondi. Võibolla uues strateegi oluliseks teemaks.

Hetkel strateegias vähe ambitsiooni nendele töötajatele, kes metsas töötavad. Peame oleme atraktiivsed, kuidas töötajaid hoida (koolitused, teadmised, oskused). Kliimamuutused, maakasutuse muutused ja kõik on olulised teemad, aga samuti töötingimused, töötasud, kasumid. Strateegias puudub link metsas töötajate ja nende õiguste, ohutuse üle.

Prantsusmaa metsanduse esindaja arvamus: „Euroopa peaks andma maailmale suunised kuidas me metsa olukorda näeme. Peame omama selget pilti ja poliitilisi seisukohti, aga me ei ole süüdi kõigis maailma hädades sh mitmekesisuse kohapealt“.

Peame rääkima lisaks metsadele ka teistest maakasutustest. Puitu ja biomassi tuleb ka mujalt kui metsamaalt. Era sertifikaadid nagu PEFC ja FSC tegelevad ainult metsamaaga.

4. Jätkusuutliku finantseerimise hetkeseis (DG ENV)

Ajaraamistik:

- Säätva rahanduse kõrgetasemeline eksperdirühm (HLEG) –detsember 2016
- HLEG vahearuanne - juuli 2017, HLEG lõpparuanne - jaanuar 2018
- Säätva majanduskasvu rahastamise tegevuskava - märts 2018
- Seadusandlikud ettepanekud (eesmärgiks luua Taxonomy) - mai 2018
- Tehnilise eksperdirühma (TEG) - juuli 2018 kuni 2019. aasta juuni (lõpparuanne)
- Tagasiside (kuni 13. septembrini 2019)

- Taksonoomia tuleb järk-järgult integreerida ELi õigusraamistikku 2019-2022

Õiguslik ettepanek (Taxonomy)

Et majandustegevus oleks nimekirjas, peab see vastama neljale tingimusele:

- Aitab oluliselt kaasa vähemalt ühele kavandatavas määruuses määratletud kuuest keskkonnaeesmärgist
- ei kahjusta ühtegi teist kuuest keskkonnaeesmärgist
- järgib minimaalseid kaitsemeetmeid
- järgib kvantitatiivseid või kvalitatiivseid tehnilisi nõudeid

6 keskkonnaeesmärki on: kliimamuutuste leevendamine, kliimamuutustega kohanemine, vee ja mereressursi jätkusuutlik kasutamine ja kaitse, üleminek ringmajandusele, reostuse vältimine ja kontroll, tervete ökosüsteemide kaitse.

Taksonoomia on nimekiri majanduslikest tegevustest ja olulisematest kriteeriumitest, kuid ei määra ettevõtteid headeks või halbadeks. On paindlik kohaldamiseks erinevaid strateegiaid ja investeerimismudeleid ja ei kohusta millekski jms.

Väga keeruline ja kompleksne teema. Tehniline raport on leitav siit:

<file:///C:/Users/Kasutaja/Downloads/The%20report%20of%20the%20EU%20Technical%20expert%20group%20on%20sustainable%20finance.pdf>

ARUTELUD

Taksonoomia ei ole loodud, et reguleerida metsandust. Eesmärk on luua selgust rohemajanduses.

Printssibis on hea initsiatiiv ja väga raske töö tulemus. Aga kuidas teha seda arusaadavamaks ja ettevõtetele kättesaadavamaks.

Väljakutseks ikkagi süsiniku sidumine. Eriti oluline fossiilsete kütuste asendamine lisaks otsesele süsiniku sidumisele ja talletamisele. Ei sa metsa vaadata täna üksikute puude tasemel, vaid laiemalt, maakasutuse tasemel.

Mitmeid ettepanekuid ei saa aktsepteerida. Meil on juba säästliku metsamajandamise kriteeriumid olemas nagu LULUCF jne. Metsamajandamise kavade nõue ja nende iga 5 aasta tagant uuendamine jne, ei ole mõistliku majandaja seiskohalt.

Mis juhtub kui me ei ole enam selle programmi osa. See nagu väljapressimine hetkel. Paljud sektorid ei vastu jätkusuutlikkuse kriteeriumitele aga elavad väga hästi. Kas peaksime ka mõtleme selle peale?

5. Biomajanduse strateegia rakendamine ja hetkeseis

Hea strateegia, kuid kuidas jätkub rakendamine. On edasiminekuid alates 2012 aastast. Väga lai sektor ja väga palju huvilisi/osapooli.

Strateegia eesmärgid aastal 2012 olid:

- Toiduainetega kindlustatuse tagamine
- loodusvarade säästev majandamine
- vähendada sõltuvust taastumatutest ressurssidest
- Kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine
- Töökohtade loomine ja Euroopa konkurentsivõime säilitamine
- Investeeringud teadmisesse, innovatsiooni ja oskustesse
- Osalev juhtimine ja teadlik dialoog ühiskonnaga
- Uued infrastruktuurid ja vahendid

Tegevuskava

- Investeeringud teadusuuringutesse, innovatsiooni ja oskustesse H2020, EIP
- Tugevdatud poliitiline koostoime ja sidusrühmade kaasamine - biomajanduspaneel - biomajanduse vaatluskeskus - piirkondlikud ja riiklikud biomajandusstrateegiad - rahvusvahelise koostöö arendamine biomajanduse valdkonnas
- Turgude ja biomajanduse konkurentsivõime suurendamine Standardid, PPPd, biomassi kättesaadavus

Biomajandusstrateegia eksperdirühma ülevaade (16. november 2017)

- Suurendada maaelu arengukavas nõustamise ja teadmiste edasiandmise eelarvet;
- parandada arusaamist konkreetsetest maakasutuse konfliktidest;
- Tuleks arendada meetmeid, et parandada juurdepääsu rahastamisele;
- Kasutage digitaalsete uuendustega optimeerimisega täppistehnoloogiat (arukas tarne, sihipärane sisend, vähem mõju keskkonnale);
- Biomassi kaskaadi kasutamise tähtsus, tunnustades siiski ülemaailmse poliitikaraamistiku sõltuvust ning kohalikke olusid, nagu pakkumine ja nõudlus ning infrastruktuur.

Uuendatud biomajandusstrateegia - 11. oktoober 2018

Strateegias pakutakse välja meetmeid maa- ja rannikualade arengu toetamiseks ka kauges piirkonnades, tagades konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku biomajanduse eeliste proportsionaalsema jagamise Euroopa territooriumidel ja väärtusahelates.

Meetmed tagavad jätkusuutliku biomajanduse, mis:

- austab meie planeedi piire - väärtustavad loodusvarasid ja vähendavad keskkonnavalast survet
- suurendavad säästvate taastuvate toodete kasutamist, taastavad ja suurendavad ökosüsteemide funktsioone ja bioloogilist mitmekesisust.
- see edendab säästvamaid, ring- ja järeltöötlemisjärgseid toidusüsteeme ning esmatootmist maal ja merel.
- pakkuda majanduslikku jõukust ja meie keskkonna tervist, mis üksteist vastastikku tugevdavad.
- tagab kavandatud poliitiliste eesmärkide tõhusa täitmise

Kolm peamist tegevust, et arendada biomajandust:

- Tugevdada ja suurendada biopõhist sektorit, avada soovitud investeeringud ja suunad.
- Kasutama koheselt kohalikku biomajandust üle Euroopa
- Mõista ökoloogilisi piiranguid (seda teeme niigi, kuna majandame oma metsa jätkusuutlikult)

Kindlasti peale 2020 oluline osa ÜPP-I. Komisjoni ÜPP ettepanekutes on biomajandus ja jätkusuutlik metsandus oluliste punktide seas.

Biomajandus uutes ÜPP eesmärkides

- Tuleb siduda tulevased ühise põllumajanduspoliitika strateegilised kavad ja riiklikud biomajandusstrateegiad;

Uus ühise põllumajanduspoliitika elluviimise mudel:

- liikmesriikidele suurem paindlikkus ja kaalutusõigus, et kavandada ja rakendada uusi ÜPP strateegilisi kavasid;
- Komisjoni roll liikmesriikide parimate tavade levitamisel

Põhitootjate eduka integreerimise peamised tõukejõud

- Luua dünaamiline lubadusraamistik, integreerides biomajandus- BE klastrite, BE Manifesti jne valdkondliku ja territoriaalse mõõtme (riiklik / piirkondlik).
- Edendada väikese, keskmise ja keskmise suurusega ärimudeleid, mis kõige tõhusamalt integreerivad esmatootjad.

Suurendada esmaste tootjate teadlikkust olemasolevatest jätkusuutliku, kaasava ja ring biomajandusliku tootmise võimalustest.

- Esmatootjate koostöömodelite keskne roll: soodustavad mastaabisäästu loomist ja tegutsevad üksikute esmatootjate abistajatena / nõustajatena parimate võimaluste kohta integreeruda biomajanduse väärtusahelatesse.
- Riiklik bioenergia strateegia (NBES) kui terviklik ja sidus raamistik
- Seos tulevaste ÜPP strateegiliste plaanide ja NBESi vahel.

Võimalused biomajanduse toetamiseks ühise põllumajanduspoliitika raames pärast 2020. aastat. Ettepanekud:

Biomajanduse seisukohast olulised sekkumised maaelu arengusse:

- Investeeringud;
- Koostöö,
- Teadmiste ja teabe vahetamine
- Uued ettevõtted ja noored põllumajandustootjad.

6. Metsanduse uuringud ja innovatsioon - metsapõhise sektori tehnoloogiaplatformi (FTP) nägemus 2040. aastaks

Perioodiks 2021-2027 soovib Euroopa komisjon teadus-ja innovatsioonile 94 miljardit eurot. Missioon ja koostöö on olulised märksõnad.

Horizon Euroopa eelarve on organiseeritud 3 sambasse:

- Avatud uuringud 25,8 miljardit ehk 27%
- Globaalsed väljakutsed ja tööstuslik konkurentsivõime 52,7 miljardit ehk 56%
- Avatud innovatsioon 13,8 miljardit ehk 14%

Tugevdada ühiseid Euroopa teadusasutusi 2,1 miljardit (JRC, EIT) ehk 2%.

Mõned mõõdetavad eesmärgid mis puudutavad metsandust:

- Aastaks 2040 metsast välja tuua 30% rohkem biomassi
- Mittepuiduliste saaduste ja teenuste 10x väärtuse kasv
- Kolmekordistada aastatel 2015-2040 puidupõhiste ehitiste kasutamist
- Vähendada süsiniku jalajälge 80%
- EL metsandussektorist elekter + biokütused võrreldavad 100 milj. õli barreliga aastas.

Rakendamise faas:

- Mõjutada Horizoni ja rahvuslikke rahastamise programme
- Julgustada suure mõjuga projekte
- Innustama tehnoloogia investeeringuid
- Hindama progressi

Metsaomanikelt oodatakse aktiivsust projektides kaasa lööma, muidu ei jõua tulemused realselt meieni.

7. LULUCFi rakendamise hetkeseis ja FRLiga seotud töö tulemused (DG CLIMA)

LULUCF väga oluline osa Pariisi kliimaleppe täitmisel.

2030. aastaks suured uued eesmärgid:

- 40% vähendada kasvuhoonegaaside emissiooni
- 32% taastuvenergia osakaal
- 32,5 energia kasutamise efektiivsus

LULUCFi rakendamine:

- Riiklikud metsamajanduse arvepidamise kavad (NFAP) ja metsastandardite tase
- Kasvuhoonegaaside inventuuride parandamine
- Georuumiliselt selgesõnaliste andmete kasutamine
- Märgalad

Seos poliitikaga: Effort Sharing Regulation, Governance Regulation, Riiklikud energia- ja kliimaplaanid, Biomassi kasutamine, RED II, Uus ÜPP.

Usaldusväärse LULUCF-i raamatupidamise võtmeks on täpse võrdlusaluse, nn metsanduse võrdlustaseme (FRL) loomine

Lõplikud riiklikud metsaarvestuse kavad (NFAP) peavad olema esitatud 2019 aasta lõpuks.

EDASINE AJAKAVA

- 31/12/19 kontrollitud riiklike metsaarvestuse kavade esitamine
- 01/03/20 NFAP läbivaatamine, kuhu kaasatakse eksperdirühm
- 06/20 õigusaktide ettevalmistamine
- 10/20 õigusaktide vastuvõtmine

Priit Jõeäär

tegevjuht
+372 5199 3667

Keskühistu Eramets

Kase tn 2
63308 Põlva
metsauhistu.ee